

Military Review

Mélységi támadás hadműveleti hadtápbiztosítása

Írta: Albin G. WHEELER

Fordítás: a MILITARY REVIEW 1986. 2. számából

A hadműveletek esetében az egyike a könnyebb döntéseknek annak meghatározása, hogy hol kell támadni egy adott feladat végrehajtása érdekében. A nehéz dolog a hadművelet sikeres végrehajtása és a harcos erő megőrzése a feladat végrehajtása utáni időszakra is. A légi-földi ütközet doktrína szerinti mélységi támadás olyan fenntartási problémákat vet fel, melyeket meg kell oldani. Ha ezek a biztosítási és támogatási követelmények nincsenek összehangolva a lehetőségekkel és a bennük rejlő kockázattal, akkor az eredmény katasztrófális lehet.

A légi-földi ütközet által felvetett problémák közül az egyik legbonyolultabb, ami a parancsnokok és a hadtáposok szembekerülhetnek, a mélységi támadás hadtápbiztosításának a megoldása. Ahogyan azt csak már a II. világháború során tanulta meg George S. Patton tábornok, amikor elfogy az utánpótlás és nincs üzemanyag, akkor meg kell állni. Ami a problémát még összetettebbé teszi miután a jelenlegi hadműveleti doktrínánk jellege adott, hogy a mélységi támadással való foglalkozás során nem szabad figyelmen kívül hagyni az arcvonalban folyó harc és a hátsó harcterületeken folyó harc hadtápbiztosítását sem. A hadműveleti realitásokkal szembenező hadtápos számára mindhárom helyen folyó harc elválaszthatatlanul összefügg. A mélységi harc támogatásának a sikere attól függ, hogy képesek vagyunk-e megszerezni az eszközöket és kialakítani a megfelelő formákat a működőképes hadtápbiztosításhoz az egész harcmező teljes mélységében.

Szerencsére sok olyan eszköz áll rendelkezésre, amelyik segíti a parancsnokot és a hadtápost a mélységi támadás támogatása működőképes hadműveleti koncepciójának a kidolgozásában. A 2. támogató parancsnokság (Hadtest) részt vett a 7. hadtest (USA) számos számítógépes szimulációval lefolytatott kísérletén, hogy feltárja a mélységi támadás hadtápbiztosításának problémáit. A szerzett tapasztalatok nagyon értékesek voltak, két szempontból is. Betekintést adtak a hadműveleti problémák számítógépes szimulációval történő rendezésének a lehetőségeibe (ezeket éppen csak most kezdtük el használni), ugyanakkor a szimuláció adta eredmények is értékesek voltak.

Engedjék meg, hogy az adott eredmények közül néhányat megosszak önökkel, a légi-földi ütközet általános hadtápbiztosításáról és a mélységi támadás feladatának hadtápbiztosításáról jelenleg folyó viták tükrében. Az őszinteség kedvéért meg kell mondanom, hogy a hátsó harcterületekre vonatkozó problémákat fogom először tárgyalni, majd a mélységi támadás megindításához kapcsolódó hadtápbiztosítási feladatokat érintem. Befejezésül fogom magát a mélységi támadást tárgyalni.

A 7. hadtest szimulációs kísérleteinél használt forgatókönyvet itt nem tárgyalom. Elegendő azt kimondanom, hogy a kísérlet a doktrína szempontjából korrekt forgatókönyv alapján folyt. Egy Európába átdobott hadtest tevékenységét szimulálták, melynek az volt a feladata, hogy egy mélységi csapással vegyen birtokba egy hadművelleti fontosságú célpontot. A harci kiszolgáló támogatás (CSS) problémáit és az általános követelményeket az ilyen hadművellet támogatása során részletesen tárgyalja Bloomer D. Sullivan alezredes cikke, amelyek a „Mélységi támadás, a légi-földi ütközet hadtápbiztosítása” címmel 1984 februárjában jelent meg a Military Review-ben.

A hátsó harc és a mélységi támadás

A hátsó harcterületet nem lehetne csak úgy tekinteni, mint egy olyan körzetet, ahol a hadtápalakulatok visszaverik az ellenséges légideszant csapatok támadásait, valamint a helikopteren odaszállított alakulatokat. Ez a terület hasonló fontosságú, mint a fő harcterület (MBA), hiszen annak integrált része, utánpótlásának forrása. Ezen a területen folyik intenzív közelharc is éppen úgy, ahogyan a hadtápalakulatok harcolnak a mélységben is, időben hosszán, elszigetelve, bonyolult viszonyok között, hogy biztosítsák az elől harcoló alakulatok azon képességének a fenntartását, hogy folytassák a közelharcot és végrehajthassák a mélységi támadást.

A hadtest hátsó harcterületén különböző alakulatok vannak. Megtalálhatjuk a harcoló alakulatokat, a katonai csendőrség alakulatait és mellettük a szövetségesek katonai alakulatait és a hadtápcsapatokat. Ezek a csapatok úgy vannak szervezve és elhelyezve, hogy végrehajthassák speciális támogatási feladataikat és képesek legyenek saját magukat megvédeni. A jelenlegi rendszerben a hátsó harcterületi hadművelleti központ (RAOC) a felelős az alapvető csoportosítás kialakításáért és a hátsó területen folyó hadműveletekért. Valójában azonban a szimulációk során kiderült, hogy a RAOC funkciója több, mint a terep figyelése és a különböző szervek irányítása és vezetése.

A mélységi támadás támogatása érdekében a hadtest hátsó területén központosított vezetésre és irányításra van szükség, ugyanolyan rendre, mint egy hadosztály szektorában. Az ilyen típusú centralizált irányítás nélkül a hadtápalakulatok képtelenek az elől levők kiszolgálására. Valaki kell, aki felelős és megfelelő törzzsel rendelkezik az információ és a parancsok meghatározott rendben történő áramoltatásához. A szimulációk azt adták, hogy ezt a funkciót a hadtestparancsnoknak kell betöltenie, mint olyan személynek aki felelős a hadtest egészének a harcáért.

A hadtestparancsnok 24-48 órára szab harcfeladatot a hadosztályparancsnokának. 72-96 órára kell megtervezze a hadtest tevékenységét. Ehhez hasonlóan irányítania kell a hadtest hátsó területén levők tevékenységét, hogy a harci erői maximális mértékű harci kiszolgálásában és támogatásában részesüljenek.

A hátsó harcterületen az általában ott levő alakulatokat úgy kell felfegyverezni, hogy képesek legyenek megvédeni magukat. Jelenleg fegyverzetük a géppuskákra és a gránátvetőkre korlátozódik. Ez nem kielégítő. A kísérletek eredményei alátámasztották az USA Szárazföldi Csapatok Hadtápközpontjának azt a kezdeményezését, hogy erősítsék a szárazföldi csapatok hadtápalakulatainak az önvédelmi képességét.

A harci kiszolgáló és támogató alakulatok (CSS) nem várhatják és nem is szabad elvárják, hogy jelentős harcos erőket jelöljenek ki a hátsó terület védelmére. Képesek kell legyenek a betolakodó ellenséggel szembeni ellenállásra, annak legyőzésére anélkül,

hogy jelentős harcos erőket kellene elvonni a fő harcterületről. Az USA Szárazföldi Csapatok Hadtápközpontja kezdeményezései nem arra irányulnak, hogy minden hadtápalakulat egyenlő erejű legyen egy harcokszízáslóaljjal harci erőben, de azt akarják, hogy a CSS alakulatok eredményesen meg tudják védeni magukat.

A mélységi támadás hadtápbiztosítása kulcsa az, hogy meg kell szervezni a hadtest hátsó harcterületét. Úgy kell feltölteni emberekkel és felszerelni, hogy képessé váljon a támogatás és a védelem kettős feladatára. A hátsó harcterületnek egy közös parancsnokság alá kell tartozni, amely parancsnokság a hátsó területen összehangolja a hadművelleti követelményeket és prioritásokat, megjelöli azokat a feladatokat, melyek végrehajtása támogatja a hadművelleti követelmények megvalósulását.

A hadtest területének az irányítása és vezetése problémakörének egy részét képezi a hadtest területén a mozgás irányítása és a terület kezelése. A jelenlegi doktrínának a mozgással kapcsolatos álláspontja az, hogy külön kérdésként kezeli a fő ellátó utak (MSR) irányítását. Az MSR kezelés csak egy része a teljes terület kezelésének. Az alakulatok elhelyezése, az ellátó körzetek megközelítése a fő ellátó utakról és a fő ellátó utak állandó védelme integrálva kell legyen a hadtest területének átfogó támogató és védelmi tervében.

A mélységi támadás megindítása

A fő ellátó utak ellenőrzését össze kell hangolni az egész terep ellenőrzésével, hogy a hadtest megfelelő ellátó erői végrehajthassák a mélységi támadás harci tervének megfelelően az ellátást. A mélységi támadás hadtápbiztosítását a normális forgalom felett és azon túl kell végezni. Ezt a normális forgalmat most a mozgás irányító rendszer vezeti. A terepet ellenőrző hatóság nélkül az alakulatok és a járművek mozgásának az irányítása a hadtest szektorán keresztül lehetetlen lesz. Az oszlopok és a járművek „helyi” feladatok érdekében eltorlaszolják majd az utakat, hadműveleteket és beszivárgó hadműveleteket indítva.

A mélységi támadást végrehajtó erők hadtápbiztosításához szükséges anyagok és alakulatok mennyiségének és méreteinek a kialakítása egy második tapasztalattal is szolgált. A hadtápalakulatokat – a harci támogató (CS), valamint a harci kiszolgáló és támogató (CSS) alakulatokat – elől kell elhelyezni, hogy közvetlenül azután támogathassák a mélységi támadást végrehajtó csapatokat, miután azok átlépték a peremvonalat (FLOT). Ez a tapasztalat valószínűleg oda vezet, hogy ezeket az alakulatokat áthelyezik, így adva újabb okot a torlódásra és a mozgási problémák súlyosbodására. Ezek a problémák különben is fellépnek a peremvonalban levő erők és a mélységi támadást végrehajtók mozgásakor. Miután a hadtápalakulatok az üzemanyag feltöltését és az egyéb anyagok utanszállítását befejezték, a harcoló alakulatok folyamatosan előrevonásra kerülő oszlopaival szemben mozogva kell visszatérjenek. Ki határozza meg az elsőbbséget a mozgásnál és az utakon egy olyan körzetben, melyet egy oda helyezett hadosztály ellenőriz – egy olyan körzetben, ahol számos harcoló, harci támogató, harci kiszolgáló és támogató alakulat versenyez majd az utakért és olyan helyzet elfogadásáért, ahonnan támogathatja a mélységi támadást végrehajtó erőket?

A mélységi támadást támogató alakulatok között a hadtest támogató parancsnokság üzemanyag-szállító és lőszerszállító járművein felül lesznek műszaki, táborigény- és csapatlégierő erők is. Mindezen erők bizonyára mindent meg fognak próbálni annak

érdekében, hogy sikeresen végrehajtsák saját egyedi feladataikat. Több alkalommal fog előfordulni, hogy más alakulatok kiszorításával próbálkoznak majd. Ha az autóutak forgalmát nem fogják határozottan szabályozni, akkor a mélységi támadást végrehajtó erők várakozni fognak még azelőtt, hogy elérnék a peremvonalat.

A hadtest hadműveleti főnöke (G3) ugyan kiadja a parancsokat az alakulat feladataira, de nem elemzi a terepet és nem határozza meg az alakulatok közötti sorrendet a mozgás szempontjából. Így aztán a hadtest mozgásirányító központ (CMCC), vagy a hadosztály szállító tiszt (DTO) egyedül nem képes meghatározni a sorrendet az előrevonási útvonalakon és a fő ellátó utakon, melyek átszelik a hadtest, vagy a hadosztályok sávhatarát és nyilvánvalóan túlnyúlnak a peremvonalon. A hadtest törzs, a CMCC és a DTO-k összehangolt erőfeszítésére van szükség annak érdekében, hogy a támadást végrehajtó erők és a támadást támogató alakulatok gyors mozgása biztosítva legyen.

Egyik végső következtetés az ellátási sorrend megállapítását illetően - a mélységi támadást végrehajtó és a fő körzetben levő csapatokat figyelembe véve - az, hogy a döntést nem szabad mechanikusan hozni, a csapatok egyszerű első, második, harmadik stb. helyre való sorolásával. Mindegyik ellátási körzetben elemezni kell a következményeket, összevetni azokat a kapacitásokkal és a kockázattal. Ezután a körzetre vonatkozóan a kifizetődőség alapján kell meghozni a döntést. Ennek a döntésnek a meghozatalát a hadtestparancsnoknak kell elvégezni, a hadtesttörzs ajánlásaira alapozva. Viszont ezeket az ajánlásokat azután kell meghozni, miután gondosan megvizsgálták a hadtest feladataival járó kockázatot, valamint az alárendelt alakulatok feladataiban rejlő kockázatot. Különös tekintettel kell lenni a lőszer, az üzemanyag és a szállítóeszközök helyzetére. Ha ezeket az anyagokat és eszközöket rosszul osztják el, akkor ez a nagyobb alárendelt alakulatok vereségéhez vezethet, ami aztán a hadtest elsődleges feladatának az elhibázását okozhatja, nem is szólva semmit a mélységi támadás végrehajtásáról.

A mélységi támadás végrehajtása

A kísérletek során meghatározták, hogy egy durván megerősített hadosztály méretű támadó erő három-négy napig képes harcolni saját anyagi készleteivel. Ez lehetővé teszi, hogy lényegében a harc egy pillanatnyi szünetében hajtsák végre a feltöltését, miután elérte támadási céljait. Azonban az önmagát ellátó támadó erő ezen feltételezése nem adott meg minden szükséges tapasztalatot így egy sor más, lehetséges ellátási helyzetet is szimuláltak. Hogyan hat a terep a támadásra? Hogyan érintheti az ellenség elhelyezkedése a mélységi támadás támogatásának képességét? Hogyan képes a hadtest biztosítani az ellátás és a támogatás erőinek, eszközeinek és az anyagnak a rendben történő előrevonását?

Nagyon hasznosnak bizonyult a terepre való odafigyelés. Amikor az előnyomulás harcászati nyomvonalait kitűzik, akkor nem okoz problémát a harcjárművek számára a terepen való manőverezés, ha nem veszik figyelembe a vasút, vagy az úthálózatot. ezzel szemben viszont ez jelentős problémát okoz a szállító járművek számára. A most meglévő szállító járművek lényegében a szilárd burkolatú utakra készültek. Kezdeti időszakban egyedül ezek a járművek oldhatják meg azoknak az anyagoknak - sok-sok tonna anyagnak - az elszállítását, mely anyagok egy mélységi támadást végrehajtó hadosztály számára szükségesek. Ugyan a légi utánszállítás jól hangzik, azonban a repülőgépek túlélőképessége és a szállítás nagy akadályt jelentenek. A repülőgépek egyedül

nem képesek a lőszer többezer tonnájának, a több százezer gallon üzemanyagnak a szállítására, amire egy nagyméretű hadműveletnél szükség van.

Hadtestszinten az ellátás szempontjából hosszú ideig a vasút a kedvező eszköz, az ellátási problémák méretei miatt. De a vasútvonalak gyors újjáépítését az első vonalban nem lehet megoldani. Így aztán a terep megőrzi fontosságát ott. Egy mélységi támadás irányának a megválasztásakor egyik alapvető befolyásoló tényező a terepnek a szállítójárművek mozgására gyakorolt befolyása kell legyen.

Tételezzük fel, hogy megfelelő út- és vasúthálózat áll rendelkezésünkre. Azonban ez sem oldja meg biztosan a mélységi támadás hadtápbiztosításának a problémáit. Az utakat meg kell tisztítani, javítani és biztosítani kell azokat. A hadosztály szállító tisztnek nincs olyan személyzete, akikkel ellenőriztethetné ezeket a fő utánpótlási útvonalakat és a katonai rendőrséghez, vagy a befogadó nemzethez, annak támogató alakulataihoz kell forduljon. Előfordulhat, hogy ezek az alakulatok már le vannak kötve biztonsági, hadifogoly kíséresi és menekültekkel kapcsolatos feladatokkal. A CMCC-nek vannak szervezetszerű erői az autótak forgalmának a biztosításához, de ahhoz nincsenek elegendően, hogy a hadtest egész hátsó területén szabályozzák a fő utánszállítási útvonalak forgalmát, mégkevésbé ahhoz nincsenek elegendően, hogy egy hadosztályt támogassanak. Ha ezeket a csoportokat átadná egy hadosztálynak, az esetleg azzal járna, hogy csökkenne az ellátó kapacitás a hadtest hátsó harcterületén. De ez egy olyan kockázat, amelyet vállalni kell, ha biztosítani akarjuk a forgalom megfelelő irányítását a mélységi támadás sávjában.

Hasonló módon a hadtest műszaki munkák vonalát is előre kell vinni a mélységi támadás irányában. A hadtest műszaki alakulatainál a hangsúlyt a mozgás akadályozásáról a mozgás biztosítására kell áthelyezni. A hadosztály műszaki erőit szabadon kell hagyni arra, hogy végrehajtsák a harcászati szintű mozgásbiztosítási feladatokat, míg a hadtest eszközeivel elvégzik a mögöttük adódó feladatokat.

Az ellenség elhelyezkedése két rendkívül fontos kérdést vet fel – a támadó erők hátának és a szárnyainak a biztosítását a betörés folyosójában. Ezeknek a részeknek a biztosítására hozott döntések fogják meghatározni a támadó erő utánpótlásának a módját. Ha a folyosót nem biztosítják, akkor a hadtest és a hadosztály szállító eszközeit megtizedelheti egy viszonylag kis ellenséges légi, vagy szárazföldi erő is. A szállító járművek nagyon sebezhetőek és a harcos erőket nem szabad konvoj kíséresi feladatokra felhasználni.

A kísérletek eredményei azt sugallják, hogy az ellátó elemek biztonsága döntő fontosságú lesz bármely mélységi támadásnál. Csak két lehetőséget találtak – a kapcsolódást a mélységi támadó erőkhöz, vagy egy nyitott folyosón lefelé való tevékenységet. Ugyanez úgy hangzik, mint egy könnyű döntés, azért emlékezzünk arra, hogy egy hadosztálynak az 50 kilométeres előretörés után körülbelül 70–80 húszezer literes tartálykocsira van szüksége az elfogyasztott üzemanyag pótlására. A döntési mátrix bonyolultabbá válik. Amikor az alakulatok zárolt készletének (UBL) a pótlása is szükséges, akkor körülbelül 140 teherautó és tartálykocsi szükséges.

A hadosztálynak a támadási irányban előremozgó járművein felül ennek a sok ellátó járműnek a mozgatásához sok járható fő ellátó útvonalra van szükség, valamint várakozási körletekre, ahol lerakhatják ezt a drága és nagyon sebezhető célpontokat. Sőt a kérdés kritikus, mivel a zárolt készletek pótlása elsőbbséget kell kapjon a mélységben támadó erőknél, amelyek az ellenség üldözését végzik. Ahogyan azt a kísérletekben részt vevők megtanulták, az utánpótlás mennyisége egyetlen területen, a lőszer területén

csökkenthető. Ha a szükséges lőszer mennyiség kevesebb, akkor várható el, hogy az utánpótlási problémák enyhülnek.

A mélységi támadó erők fedezete melletti utánszállítást választva a nyílt térben végrehajtandó szállításokkal szemben felvetődik a probléma második része, a szállító járművek visszatérésének a problémája. A mélységi támadásról készült elgondolások legtöbbször feltételezi, hogy a támadási cél elérése után az ellenséges front összeomlik. Megvan annak a reális valószínűsége, hogy az ellenség ellenállása nem omlik össze és a mélységi támadást végrehajtó erők ellátó eszközeikkel együtt ideiglenesen elszigetelődnek az ellenség hátában. Hogyan fognak a szállító eszközök visszatérni a hadtest hátsó harcterületére, hogy felvegyék ismét a lőszeret és az üzemanyagot? Sokkal reálisabban felvetve, hogyan maradnak meg?

A szimulációs kísérletekre alapozva az utánszállítás problémáinak a megoldását a legelőnyösebb változattól a legkevésbé előnyös rendbe lehet szedni. Az optimális megoldás a támadó alakulatok számára, ha biztosítják a vasúti szállítást a dandárok területéig. Ilyen esetben azok a vonalak gyorsan kijavíthatók. A következő legjobb megoldás, ha egy biztonságos folyosót hoznak létre, megfelelő számú és állapotú úttal, melyek mindegyikén bonyolódhat teherautó forgalom. Végül ha nincs más megoldás, akkor a hadtest támogató eszközeit át lehet adni a támadó erőnek.

Amikor ezt teszik, akkor a hadosztályparancsnoknak kell terveznie a mozgást, ezeknek a járműveknek a védelmét és az irányítását. Meglehet, hogy ezzel már túlfeszíti az amúgy is túlterhelt szervezetszerű harci kiszolgáló és ellátó szervezeteit. De lehet, hogy csak ez az egyetlen megoldás arra, hogy az alakulata megkapja az utánpótlást, miután elérte célját. Következésképpen az átalárendelést vizsgálnia kell a harcászoknak és a harci ellátást és kiszolgálást tervezőknek.

Az ilyesfajta harci kiszolgálási és támogatási kérdéseket a hadtest tervezőinek már a kezdeti szakaszban fontolóra kell venni. Ha nem végzik el a kockázat elemzését az egész feladatra vonatkozóan, annak kezdetétől fogva, beleértve a harci kiszolgálási és támogatási feladatok mindegyikét, akkor a hadtest törzs azt kockáztatja, hogy egy olyan harcászati feladatot ajánl, melynek lehetetlen megoldani a hadtápbiztosítását.

A zászlóalj, vagy egy dandár méretű támadás esetén a harci kiszolgálás és támogatás megtervezése sokkal könnyebb, mint ugyanez egy hadosztály, vagy több hadosztály támadása esetén, amennyiben a támadást egy keskeny sávban hajtják végre. Ugyan a szárazföldi csapatok számára olyan fegyverrendszereket terveznek, melyek gyorsabban tüzelnek és mozognak a terepen, mint elődjeik, azért az ellátó rendszer még a vasúttól és a rengeteg teherautótól függ. A teherautók nem képesek a terepen közlekedni, de kulcsfontosságúak a több ezer tonna anyag és a több millió liter üzemanyag mozgatásánál. Ezek az anyagok kellenek a magas technikai szintű harc megvívásához.

Az az érzésünk - a kísérletek eredményeképpen - hogy a szárazföldi csapatoknak sokkal tudatosabb munkát kell végezni. Itt az idő arra, hogy a hadtest hátsó terület szervezésére kidolgozzanak egy jó elgondolást. Az ellátási feladatokat, a védelmi ügyeket és a terület igazgatását egy hatékony irányítás és vezetés alá kell rendelni, hogy támogassák az elől folyó harcot. A mélységi támadást végrehajtó nagy erők hadtápbiztosítása eljárásait, mechanizmusát - beleértve a nagyméretű légideszant műveletekét is - nagyobb mélységben kell tanulmányozni. A jelenlegi gondolkodásmód és a javasolt megoldások megfelelőek lehetnek harcászati szinten, de nem alkalmazhatók hadműveleti szinten.

A támogató alakulatok feladatának a megszervezését és a támogatott alakulatokkal való kapcsolatukat a kockázat és a várható előnyök összevetése alapján kell elvégezni. Ez különösen igaz akkor, ha tekintetbe vesszük az állandó összeköttetési vonalak megteremtése és a nagyobb tüzerő és a nagyobb sebesség felhasználása költségeit a nagyobb védetség érdekében. Végül alaposabban meg kell vizsgálnunk az „improvizációs harci kiszolgálást és támogatást”, amibe beleértjük a spontán kezdeményezést, az alkalmazkodást, a hátrahagyott anyagok felhasználását, vagy a zsákmányolást. Reális lehetőség az üzemanyag-ellátás megoldása és a CSS egyéb feladatainak improvizációs megoldása, de ehhez szükség van a megfelelő eszközök kifejlesztésére és rendszeresítésére. Például ilyenek az üzemanyag-pumpák a járműveken.

A 7. hadtest kísérletei kimutatták, hogy ahogyan a lövöldözés megkezdődik, kis különbség van csak a harcolás és a hadtápbiztosítás között. A hadtáposoknak harcászoknak is, a harcászoknak hadtáposoknak is kell lenniük. A siker kulcsa az, hogy a hadtápos és a harcász egyaránt értse a dolgok kölcsönös összefüggését a légi-földi ütközetben belül.

A végső elemzésben úgy találtuk, hogy a siker és a győzelem a szimulált harcmezőn sokszor attól függött, hogy mennyire voltunk képesek függetleníteni magunkat az előre elképzelt hadtápbiztosítási terveinktől, vagy sokszor attól, hogy hogyan hajtottuk végre azokat. A végső elszámolás azt mutatta, hogy az akarat, vagy annak hiánya határozta meg a kimenetet. Az hogy mennyire voltunk képesek a rögtönzésre, a kockázatvállalásra, a tervek megváltoztatására.